

Tõnis Erilaid

Kuidas suurmehe matustele eelnes skandaal

Tuhanded inimesed tulid külmal 5. märtsil 74 aastat tagasi saatma viimsele teekonnale kirjanik A. H. Tammsaaret. Estonia esine oli rahvamurrust piiratud juba tund enne matusetalituse algust, kirjutavad toleaeagsed ajalehed. Rahvast lubatakse ainult teatri rõdule, saalis istuvad Tammsaare lesk, lapsed ja lähedased, rühm kirjanikke, riigijuhid ja teised kutsutud. Inimmass saatis Tammsaare kirstu (Estoniast kandsid selle välja peaminister Uluots, haridusmi-

nister Kogerman [tema oli ka ainus, kes ärasaatmissõnad ütles] ning kirjanikud Jürna, Vallak, Sütiste, Mälk ja Visnapuu).

Skandaal, mis matustele eelnes, polnud mitte selles – nagu Rahvaleht pealkirjastas: «Suure mehe haud üheainsa pärjaga». Oligi kokku lepitud, et pärgade raha annetatakse Tammsaare teoste tõlkimise fondi. Skandaalist saame aimu Elo Tuglase päevikust: «Gailit oli Tallinnast helistanud, et Bernhard Linde on teatavaks

teinud, et Tammsaare lesk ei soovi oma mehe matustel näha ta mehesse vaenulikult suhtunud organisatsioonide esindajaid. Oli mõeldud Kirjanike Liitu, selle Tallinna organisatsiooni ja veel mõnda teist. Kui nende esindajad tulevad, siis ei võtvat lesk matustest osa.»

Kuigi suur osa Linde jutust oli liialdus, sõitsid Tartust Tammsaaret mälestama seetõttu vaid Semper, Jakobson, Jürna ja Hiir, kirjutab Elo Tuglas.

Õhuleht
5.11.2019